

ФОТО 93-тя ОМБР «Холодний Яр»

«НУ ВИКАПАНИЙ КОБЗАР!»: на Донбасі воює двійник Тараса Шевченка

На передовій можна зустріти доволі відоме і знайоме обличчя — нині в 93-й окремій механізованій бригаді ЗСУ «Холодний Яр» Україну боронить сам «Тарас Шевченко» с.6»

Цікава

ГАЗЕТА + TV
на вихідні

21 лютого 2019 року №8 (64) Ціна 5 грн

БОЛИТЬ!

фото nebesna.prawda.com.ua

Цей світлий юнак з'явився на Майдані у найважчий час. З'явився, щоб одразу піти до Бога.

Ангелом став єдиний син...

17-річний Назар Войтович — наймолодший Герой Небесної сотні

Василь РОГУЦЬКИЙ

«ВІН УПАВ, ВУЖЕМ КРУТИТЬСЯ І КРИЧИТЬ: «ЩО Я СКАЖУ ТВОЙ МАМІ?!»

... — Я чергувала на гарячій лінії в Михайлівському соборі в Трапезній, у мене три телефони, мільйон дзвінків, — згадує волонтерка медичної служби Майдану Юлія Вотчер. — Тут підходить хтось, кладе мені коробочку, а в ній ще три телефони. Каже: «Будете відповідати». Потім принесли ще один. «Це мобілки хлопчиків, які загинули», — каже чоловік.

— Господи, а чого я?

— Ви знайдете правильні слова, ви — старша.

І дуже швидко один задзвонив. Я цей телефон узяла в руку і побігла

на вулицю, бо там у штабі було багато людей, тісно, гамірно. Швидше на автоматі, ніж готова була щось сказати, натиснула кнопку і зразу ж чуо: «Назарє! (мама сина шукає) Назарє, На-

заріку! Чого ти мовчиш?»

У мене — спазм, я не можу говорити, а вона продовжує його гукати. Лише якийсь гортанний звук вирвав-

“

Я не можу говорити, а вона продовжує його гукати. «Ви хто? Де ви поділи мого сина?»

ся, і вона тут же: «Ви хто? Де ви поділи мого сина?»

Я жодного слова не промовила, а мама почала кричати, і телефон відімкнувся. Як стояла, так і сіла на землю: не встати, не піти.

Закінчення на с. 3»

СЕРЦЕ, ВІДДАНЕ УКРАЇНІ

фото mmk.org.ua

«Коли поети пишуть про відвагу, то як можуть самі не бути такими?»

«Та собача мова — моя мова! І я вас більше не хочу знати!»

Якби Олена Теліга (на фото) жила сьогодні, то потрапила б у список Небесної сотні. «Я знаю, якою я буду, коли покличе мене фронт моєї батьківщини», — писала вона. Своєю смертю вразила не менше, аніж вражала життям. Замість того, щоби чимдуж утікати, пішла їй назустріч. Вважала це єдино правильним... Тепер нащадки кажуть: коли б вчинила інакше, то була б уже не Оленою Телігою

Оксана КОВАЛЕНКО

Її, таку молоденьку, розстріляли фашистські окупанти у київському Бабиному Яру. Разом із чоловіком Михайлом Телігою. То сталося 21 лютого 1942 року. Мала 36 літ. Вродлива, розумна, поетеса і публіцистка, член ОУН. Вона мріяла жити в Україні, нехай полоненій сьогодні, але обов'язково незалежній у майбутньому. Саме тому Олена Теліга разом з Уласом Самчуком перейшла ріку Сян убрід з Польщі. У воєнному Києві очолила Спілку українських письменників (гуртувала одиниці, які лишилися), реда-

гувала тижневик «Літаври» — розповідала людям, що вони багато чого варті, бо ж українці! У цьому літературно-мистецькому виданні принципово не друкувала нічого на догоду окупантам. Переказують випадок, коли Теліга навідріз відмовилася публікувати оповідання про серце німецького солдата: сказала, що писатиме про серце українського вояка. Тим, хто доносив на неї, було що нотувати. Тим, хто співчував і допомагав, — теж.

Закінчення на с. 5»

РЕКЛАМА

РОБОТА В ПОЛЬЩІ та в Україні (м. Нововолинськ) цех із розробки курей-бройлерів

ЗАБЕЗПЕЧУЄМО:

- доїздом; спецодягом;
- комфортними умовами;
- проживанням (сімейні пари окремо);
- повноцінними обідами;
- свіжою курятиною.

ОПЛАТА 20-25 тис. грн/міс.

ВИМОГИ біометричний паспорт

ТЕЛЕФОНИ: (067) 333-73-93, (067) 674-41-04

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Теракти Москва задумала проти... своїх же священиків

Найрезонансніші події в житті країни та світу очима наших журналістів

Мали горіти храми в Луцьку, Маневичах, Ківерцях

Голова СБУ Василь Грицак заявив, що Кремль, залучивши зрадників України, які переходять на окупованій території Донбасу, готував підпали та напади на церкви

У списку бандитів — щонайменше 20 святинь у шести областях країни, у тому числі і 5 волинських. Атакувати, за задумом Росії, мали храм Миколи Чудотворця (м. Луцьк), Костел (сміт Маневичі), Костел Пресвятого Серця Ісуса Христа (м. Ківерці), Каплицю Вознесіння Господнього (м. Горохів), Луцьку релігійну громаду прогресивного іудаїзму.

Нагадаємо, що раніше невідомі підпалили двері церкви Московського патріархату в Кривому Розі. Водночас СБУ затримала виконавців підпалу святині у Запоріжжі, а також установила замовника нападу. За словами очільника служби Безпеки, до організації нападів причетний колишній їхній співробітник — зрадник Єгор Соколов.

Водночас російські спецслужби планують залякувати священнослужителів «через повідомлення і дзвінки з погрозами». «Це робиться навмис-

Кіріл, і Путін відмовляють Україні в праві на самобутність, в тому числі й церковну.

но, щоб реакція духовенства була більш правдоподібною», — розповів Василь Грицак. Він сказав, що ініціював зустріч із митрополитом УПЦ МП Онуфрієм, щоб поінформувати його

про заплановані Кремлем теракти в Україні.

Цікаво, повірить Онуфрій Грицаку чи скаже, що це все «київська хунта» вигадала?

З першого дня весни підвищать пенсії на 17–20 %

Починаючи з 2019-го, перерахунок щорічно робитиметься 1 березня в автоматичному режимі

Такою є «одна з головних позицій реформи». Про це сказав міністр соціальної політики Павло Розенко. За його словами, гроші для підвищення пенсій є. До речі, Президент Петро Порошенко заявив, що всі кошти від розмитнення «євроблях» підуть на підвищення пенсій. На цей момент «бляхарі» сплатили понад 11 мільярдів гривень, тобто приблизно по тисячі гривень на пенсіонера.

Думаємо, недоброзичливці нинішньої влади одразу скажуть, що це піар. Частіше б їх таких, реальних піарів!

Помер моряк із відомої світлини «Поцілунок на Таймс-Сквер»

У віці 95 років відійшов у Вічність американець Джордж Мендонса, якого сфотографували, коли він цілував незнайомку в Нью-Йорку під час відзначення перемоги у Другій світовій війні в 1945-му

Знімок Джорджа Мендонси, який цілує 21-літню Грету Фрідман у день перемоги над Японією, став одним із найвідоміших. Він із чотирьох, які зафіксував Альфред Ейзенштадт у рамках серії світлин зі святкувань для журналу «Life». Фотограф розповідав, як 14 серпня 1945-го якийсь моряк біг вулицею і хапав кожну зустрічну дівчину. Один із кадрів виявився надзвичайно вдалим.

Грета Фрідман, помічниця стоматолога, казала, що не знала про фото до 1960-х. «Це був не зовсім поцілунок, — згадувала вона. — Це був просто хтось, хто святкував. У цьому не було нічого романтичного». Мендонса служив у Тихоокеанському флоті й саме був у відпустці, коли був зроблений знімок.

Утім, не всі захоплюються ним.

Хоча світлина стала символом загальної атмосфери святкувань у США в день, коли було оголошено про капітуляцію Японії, дехто вважає її свідченням... сексуального насильства.

Коли Ебоні опритомніла і їй показали її дитину, жінка не повірила. Тепер не може натішитись.

Впала в кому. Прокинувшись, дізналася, що... народила

У непритомному стані жінка перебувала 4 дні

18-річна Ебоні Стівенсон із міста Олдхем, що у Великобританії, не підозрювала, що народжуватиме дитину, коли через погане самопочуття лягла спати і впала в кому. Її відвезли в лікарню, де виявили рідкісну патологію — роздвоєння матки. В одній частині розвивалась дитина, а в другій не припинявся менструальний цикл. Матка з плодом була розташована ближче до спини — саме тому Стівенсон не помічала, що вагітна.

В Ебоні це перша дитина. Коли породилля опритомніла і їй показали її дитину, вона не повірила. «Але мама все мені пояснила — вже тоді я попросила повернути моє маля», — згадує жінка, яка тепер те, що сталося, називає чудом.

Лікарі припускають, що на момент кесаревого розтину термін вагітності становив близько 9 місяців.

Більшість українців схвалює секс до весілля

А кожен третій вважає допустимою любов за гроші

Наші співвітчизники стали більш розкутими в інтимних питаннях. Такий висновок можна зробити з останнього опитування компанії «Рейтинг». Як з'ясувалося, зберігати невинність до шлюбу вже не модно. Секс до весілля більше половини українців (66 %) оцінюють лояльно, і тільки кожен п'ятий (21 %) вважає інакше. Підтримує дошлюбний інтим переважно молодь, особи у цивільних шлюбах і холостяки. Цікаво, що більшість — 55 % — негативно ставляться до проституції, хоча тих, хто не проти торгівлі тілом, теж немало — 30 %.

Єдине, у чому українці майже одностайні — секс-партнер має бути лише один. За моногамію виступає 70% співвітчизників.

● ПРЯМА МОВА

В'ячеслав КИРИЛЕНКО, віце-прем'єр-міністр України, про музикантів, які виступали на гастролях у Росії і беруть участь в українському національному відборі на «Євробачення»:

Якщо на міжнародний конкурс від України поїдуть ті, хто гастролює в Росії та ще й демонстративно збирається робити це і надалі, то краще взагалі туди нікому не їхати. Не треба буде витратити час на пояснення, що насправді між Україною та РФ не дружба і гастролі, а агресія, анексія і окупація!

● БОЛИТЬ!

Ангелом став єдиний син...

17-річний Назар Войтович — наймолодший герой Небесної сотні

Закінчення. Початок на с.1

Василь РОГУЦЬКИЙ

А через якусь мить цей мобільний знову задзвонив. Друзі шукали Назара. Тут я вже сказала, що Назара немає, що його вбили. «Ні, не може бути, ми його тільки-но бачили. Може, він куртку загубив, може, телефон?» І я злякалася, що ж та мама бідна подумає. Бо дійсно могло й таке бути.

Вони кажуть:

- А ви де?
- В Михайлівському.
- Ми зараз приїдемо.

І прийшли три хлопчики, його друзі.

— А де Назар?

Біля собору під деревом уже лежали вісімнадцятеро загиблих. Усі вкриті якимись ряднами. Ці хлопчики підходять і ніби гортають ці обличчя. Назара не знайшли. Сказати, що це була радість... Я не знаю, це було якесь таке спустошення: Боже, слава Богу.

Чоловік, що поряд стояв, каже: «Смерть змінює обличчя, дивіться за одягом». І вони почали гортати знову. Один хлопчик каже, що Назарові нещодавно щитки на ноги нові дали. І вони впізнали ті щитки... Реакція одного з них мене просто вбила. Він упав, вужем крутиться й кричить: «Що я скажу твоїй мамі?!» Аби його вивести із цього стану, взяла за плече.

— Ви з одного села? — запиту.

— Так.

— Ти недалеко живеш?

— Недалеко.

— Може, попроси свою маму, щоб вона підійшла туди?

А він як закричить:

— Як, як я можу це мамі сказати? Не буду цього робити.

Фото nebesna.pavda.com.ua.

За щире серце друзі називали його Назарчиком (на фото – ліворуч).

Кажу:

— Ти намери, я її попрошу.

А він:

— Ви що, зовсім не розумієте, я ж тут.

Справді не подумала тоді, що якщо Назара вбили, то він — в такій же небезпеці.

Але, видно, хтось із них усе ж повідомив рідним, бо скоро мені подзвонив хрещений батько Назара, і через кілька годин при-

йшов, а далі вже були невідомі для мене процеси...

Ця перша смерть врзалася в серце, увійшла в моє життя назавжди. В ту мить я була готова стріляти. Я того Назара не бачила живим ніколи. Це наймолодша дитина, яка загинула на Майдані.

А через деякий час зателефонував мені батько і попросив, щоб я віддала йому мобілку Назара. Той телефон жодної цінності

“**Ця перша смерть врзалася в серце, увійшла в моє життя назавжди. В ту мить я була готова стріляти.**

не мав — побитий, заклеєний лейкопластиром. Він каже: «Це останнє, що тримала дитина в руках».

Скільки поранили я бачила, і ніхто не сказав: «На чорта воно мені здалося? Чого я сюди прийшов?» Ніхто.

МАВ ЛИШ ВІДНЕСТИ РЕЧІ, А ПОЇХАВ НА МАЙДАН САМ

Назар Войтович — наймолодший герой Небесної сотні. Він — із села Травневе Тернопільської області. Увечері 19 лютого юнак вирушив до Києва. То була його перша й остання поїздка. Хлопець пробув на Майдані близько трьох годин. Зранку 20 лютого

в розпал кривавих подій на Інститутській його застрелив снайпер. Батьки втратили єдину дитину.

Батько Назара Юрій Петрович розповідає, що ввечері 19 лютого син зателефонував йому і сказав, що їде на Майдан. Згадує, що він просив його нікуди не ходити, бути обережним. Син пообіцяв, що стоятиме тільки біля сцени. «Яка там сцена? Як приїхав уранці, так узяв брукувку в руки. Пішов одразу на передову», — розповідає Юрій Петрович.

Востаннє він говорив із сином, коли той був в автобусі. Наступного дня вони з дружиною телефонували Назару, але на дзвінок відповіла волонтерка. Сказала, що хлопець загинув...

«Його образ світлий. Мав світлі очі, волосся, шкіру, аж пробивався рум'янець. Така в нього і душа була. Він зовсім не мав злоби. Його всі знали як дитину-ягола. Його всі називали Назарчиком», — так про свого учня, наймолодшого героя Небесної сотні, розповідає директор Травневської загальноосвітньої школи Василь Оверко.

Перед випускним Назар з однокласниками посадили на пагорбі біля школи сосни. Насадження має форму тризуба. Тепер там ростуть 100 нових сосен — на честь Небесної сотні. А школа носить ім'я Назара Войтовича.

...Він любив збирати старовинні речі, які знаходив під час численних походів, а також цікавився історією. Малював, читав багато книжок. Остання — «Холодний Яр» Юрія Горліса-Горського — так і лишилася із закладкою на 20-й сторінці...

Саме патріотизм підштовхнув юнака в останню хвилину поїхати на Майдан до Києва, розповідають одногрупники із Тернопільського кооперативного коледжу. Ще в середу, 19 лютого, він був на заняттях. Увечері мав тільки віднести до автобуса, який їхав на Київ, речі для столичного Майдану. Але замість цього поїхав сам.

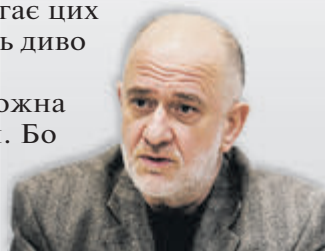
(За матеріалами life.pavda.com.ua та nebesna.pavda.com.ua.)

■ ПРЯМА МОВА

Олександр РОЙТБУРТ, художник, про Майдан:

Коли тисячі українців збираються разом — виникає унікальний колективний розум. Він вищий за розум найрозумніших і найосвіченіших українців. Він виважений, мудрий, він уникає крайнощів, уникає екстремізму, сам себе балансує. В нього є і здорова іронія, і здоровий скепсис, і віра, і готовність до самопожертви. Якщо взяти будь-яку окрему людину — жодна не досягає цих чеснот. Майдан усе це мав. І це якесь диво Господне.

Чи нас використали? Так. Але не можна сказати, що й ми нічого не зробили. Бо навіть якщо система лишилася, Україна не пішла туди, звідки не повертаються.

■ ЦИТАТНИК

Володимир В'ЯТРОВИЧ, голова Українського інституту національної пам'яті, про Майдан і розстріли Героїв:

Майдан — це віра. Часто ірраціональна, але врешті переможна...

У «довгу ніч з 18 на 20 лютого» розум диктував необхідність відійти, щоб мати сили потім повернутися. Ми почали готуватися до життя після поразки — обмінювалися контактами на Західній Україні, домовлялися про місця майбутніх зустрічей, готувалися розгортати підпілля. А віра змусила лишитися на Майдані, зустріти сонце вранці 19 лютого разом із кількома сотнями «шаленців», яких так і не посунули. Побачити накритих закривавленими прапорами наступного ранку, натовп живих і свіжих, які, йдучи Прорізною, питали: «Де тут Майдан?»

Тому пам'ятаймо про нього, бо це про віру і перемогу, які потрібні нині не менше, ніж п'ять років тому. Це про свободу.

● ПРОШУ СЛОВА!

«Я за Васю, а ті, хто за Толіка, — це дебїли!»

Днями моя добра знайома Ірма Вітовська-Ванца виставила дуже зрозумілий мені пост. Справа в тому, що Ірма підтримала одного з кандидатів у президенти. У коментарях до її дописів у «Фейсбуці» посипалось, цитуючи саму Ірму: «Сук@, зрадниця, агентка, брехлива, соска, дура, продаласьзагрошіканфетизванієкрісломіністра, бл@дь... і ще багато «приємних» слів»...

Сергій ПРИТУЛА,
телеведучий, актор,
гуморист, волонтер

Ірма у своєму пості обурилась. І я солідарний з нею. Якого біса?! Якого, панове?! Ти за Колю, я за Галю! Ну і?! В чому проблема?! Невже ми не можемо висловлювати свої політичні вподобання без приниження опонентів?! Ну ми ж можемо просто говорити: «Я за Васю!» Але нііі... Ми маємо обов'язково сказати: «Я за Васю, а ті, хто за Толіка, — це дебїли»!!!

Я неодноразово писав у своїх постах про те, що культура спілкування наших громадян у соцмережах — нижче плінтуса. Часто бачив це у коментарях під своїми постами. Але зараз не про ботоферми.

Люди! Так не можна!
МАЄ БУТИ ПОВАГА!!!

Повага до думки опонента!

Дідько забирай! За що розпинає одне одного?! Юліні Петіних. Петіні Вовиних. Вовині Петіних. А за кожним із цих імен стоять мільйони людей! Мільйони!!! Яким далі жити в одній країні!

Причому люди в основній своїй масі геть зовсім не послідовні у своїй ненависті. Не вірите? Ну, дивіться... Ви масово цитуєте слова Кузьми про те, що та «пиз... та у Верховній Раді має бути стріляна і пиждж...на!» Ставите під цією цитатою лайки і шерите! Круто!!! Ну бо ж якісь інопланетяни нам цю Верховну Раду принесли, а не ми її вибрали!!! Чуєте, зайчики, які то все лайкають і шерять... А чого ж ви не штурмуєте тюрму, де сидить Надя Савченко?! Вона ж збиралась зробити все, що заповідав кумир!!! Підірвати к «єбє...ям» парламентську залу і добивати гранатами і з калашів. Ну?! Все, як чоловік казав! Будете голосувати за Надю?! Вона ж чітко виконує заповіт Андрія!!!

Паяци ви!

Що найсмійніше: половина з тих, хто зараз захоплюється Кузьмою, вже забули, як обливали його брудом під час Помаранчевої революції за підтримку Партії регіонів і Яника!

Наше суспільство далеко не безнадійне, але має хронічні вади. Занадто багато

Фото psyfactor.org.

“ Я трішки почекаю, поки суспільство, яке нагадує невірноваженого підлітка, переживе «перехідний вік» і хоч трохи буде нагадувати вихованого молодого чоловіка, що не сякається на троллейбусній зупинці і не матюкається в присутності дітей.

людей, у котрих є дві системи координат думок: їх і неправильну! Усі, хто не розділяє їхньої точки зору, — вороги. Право на помилку? Забудь!

Не помиляється тільки той, хто нічого не робить. А критикують, зазвичай, ті, хто якраз нічого не робить. Бо це дуже зручно. Критикувати.

Виставив звіт про освоєння коштів

на армію — купив не те, купив не тим, «лучше б детям помог!»

Мій друг, закарпатський журналіст, оприлюднив відео, на якому словацький митник вимагав у нього невеличкий хабар. «На кавічку», себто на каву. Мовляв, традиція така. Після того, як відео з'явилося у мережі, — скандал на рівні профільного міністерства у Словаччині. Міністр робить спеціальне звернення. Перевірки їдуть на митницю. А у мого друга під відео коментар «Ну і? Подумаєш. А з нашими митниками таке відео виставити слабо?»

У Тернополі мерія виділяє кожного року певну суму з бюджету на реалізацію грантових проєктів. Представники громадських організацій, які претендують на ці кошти, влаштовують такі срачі в коментарях під постами один одного, що незрозуміло, як вони потім вулицями ходять (місто маленьке, зустрінуться в реалі можна швидше, ніж в онлайні).

Ми маємо навчитись спілкуватись без хамства, незважаючи на розбіжності поглядів. Ми маємо давати один одному шанс на помилку і маємо вмінати визнавати їх.

Ну от, приміром, я. Був проти мовних квот на радіо. Власне, не так проти квот

(поправочка), як проти методів, якими ці квоти насаджувались. Вони вводились без врахування інтересів людей, які рулили в той момент радіоринком і теж були не проти квотування, але вимагали прислухатись до них. Я БУВ НЕПРАВИЙ, бо реально вважав, що радіо-лоббі обійде квоти, просто доставивши по 1–2 пісні «ОЕ» чи «Бумбоксу» на годину і таким чином в ефірі нічого не зміниться. Квоти будуть, але молодим гуртам це не допоможе. І перших кілька місяців так і було. А потім... потім музичні редактори почали шукати, кого б то ще поставити в ефір. І тут, до речі, знадобився і Національний відбір на «Євробачення». Хто б що не казав про Костю Меладзе, але він відкрив широкому глядачеві великі і смачні гурти — «Сальто Назад», «Пані Валькова», «Вів'єн Морт» тощо. Зрештою, квоти квотами, а мовне питання — це ще й територія держбезпеки і подальшої самоідентифікації нації. Тому визнаю, що мої опоненти були в більшій мірі праві, аніж я.

Так, я помилився. І? І що? Я від того став поганим громадянином? Ворогом країни?

За часів, коли ця тема мусолилась у соцмережах, я вислухав десь приблизно те ж саме, що зараз Ірма, яка просто наважилась вголос заявити про підтримку одного з кандидатів у президенти і, що головне, зрозумілою мовою аргументувала свою позицію. Тоді дізнався, що я «г@ндон, що працюю на жи...вському каналі і що я «псевдопатріот», який піариться на АТО, а реально «московська консерва». Місяць ми навіть зачіпалась моя сім'я і моя дружина. Мою маму примудрялись обзивати в контексті зачаття мене. Це був просто якийсь фестиваль невігластва, до якого долучались як аноніми з фейкових сторінок, так і відомі в країні лідери громадської думки!

І от на фоні тисяч ваших коментарів під моїми постами і листами в особисті повідомлення, де ви писали мені «йди в президенти», я кожного разу ловив себе на думці: скільки з вас харкнуть у мій бік, коли зі всіх каналів вам будуть розказувати, що я родич Хомутинника і балотуюсь за його гроші (©), скільки з вас будуть смакувати мої «скелети з шафи» 10–15-річної давності, скільки моя родина буде змушена вислуховувати про мене і про себе лайна, яке хтось щедро накидатиме на вентилятори по всій країні?!

З вашого дозволу, я трішки почекаю, поки це суспільство, яке наразі нагадує невірноваженого підлітка, переживе «перехідний вік» і хоч трохи буде нагадувати вихованого молодого чоловіка, що не сякається на троллейбусній зупинці і не матюкається в присутності дітей.

Дякую за увагу.

Цікава
ГАЗЕТА
на вихідні

Тижневик

«Цікава газета на вихідні»
www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»

Головний редактор і відповідальний за випуск: ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович
Зареєстрована 6 жовтня 2017 року.
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі газети «Волинь-нова»

Адреса редакції і видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13

E-mail: tsikava.gazeta@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: у приймальню – (0332) 72-38-94,
з питань реклами – (0332) 77-07-70,
приватних оголошень – (0332) 72-39-32,
розповсюдження – (0332) 72-38-94.

ТзОВ «Газета «Волинь» н/р 26008055520122
КБ «ПриватБанк», МФО 303440 ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний. Обсяг – 4 друковані аркуші
Передплатний індекс: **60307**
Реєстраційний номер
КВ № 22953-12853Р 06.10.2017 р.
Віддруковано: Поліграфічне видавництво
«А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль.
Тел.: (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua
Тираж **17800** Замовлення №**185**

● СЕРЦЕ, ВІДДАНЕ УКРАЇНІ

«Та собача мова — моя мова! І я вас більше не хочу знати!»

Закінчення. Початок на с. 1

Оксана КОВАЛЕНКО

Залишився спогад товариша і колеги Олега Штуля: «Олена Теліга живе мов на Клондайку. Жакливе харчування, в хаті зимно, нема ні води, ні світла. Але поетка щоденно, точно о 9-й годині ранку, акуратно зачесана, елегантно вбрана, трясучись від холоду, з посинілими пальцями, але з привітною й підбадьорюючою усмішкою — в помешканні Спілки на вулиці Трьохсвятительській».

Навіть знаючи, що над нею нависла загроза арешту, відмовилася полишати Київ. Напередодні Олег Ольжич, поет і оунівець, повідомив її про готові фальшиві документи і про місце зустрічі для виїзду. Теліга шокувала його відмовою. Заявила, що не поїде. Мовляв, не може підвести людей, які прийдуть на призначену нею зустріч Спілки письменників, і не може зрадити собі — жінці, яка весь час закликала до жертвності заради України. Олена Теліга подалася туди, де чекали гестапівці. Усім неспічанам дозволили піти. Один із письменників прикинувся стороннім, і його випустили. Зате Михайло Теліга, який через годину приєднався до дружини, зумисно назвався поетом, бо хотів бути поруч з коханою до останнього удару серця. Їх усіх заарештували. Розстріл відбувся за графіком. Подейкують, у тюрмі залишився напис із тризубом «Тут сиділа й звідти йде на розстріл Олена Теліга».

Аж у 16 років Леночка перетворилася на Оленку. Так звана історія про віднайдення української душі. Вона народилася в Росії. Володіла чеською, німецькою, французькою, за рідну вважала російську, писала вірші. Аж тут 1916-го її батька Івана Шовгену запрошують на роботу до Київської політехніки, й Лена раптом виявляє, що він (російський професор) вільно розмовляє українською. «Мій батько... є ректор школи, яку звуть господарчою академією, де викладають на «мові» і де на стінах висять портрети Петлюри». Шовгенів приєднують до державотворчого руху: батько стає міністром уряду УНР, брат Сергій — воєнком армії УНР. Але час існування Української Республіки спливає уже 1922 року. Шовгенів, рятуючи свої життя, їдуть спершу до Чехословаччини, потім — до Польщі. На той момент Олена Теліга встигла відчути, що Україна — в

Подруги Теліги казали: «Вона померла за ідею, її чоловік — за неї».

її естві... Вчитиме мову, пробуватиме писати вірші. Притім, що обидва її брати залишилися російськомовними. У Чехословаччині (у Подєбрадах навчатиметься на історико-філософському фа-

Михайло Теліга, який через годину приєднався до дружини, зумисно назвався поетом, бо хотів бути поруч із коханою до останнього удару серця. Їх усіх заарештували. Розстріл відбувся за графіком.

культеті в Українському високому педагогічному інституті імені Драгоманова) заприятелює з цвітом української інтелігенції — Євгеном Маланюком, Оксаною Лятуринською. Відчуватиме, що то її справжня дорога.

В одній із книг письменник Улас Самчук згадає її слова: «Це було на великому балу у залах Народного дому на Виноградах... що його улаштував якийсь добродій-

ний комітет російських монархістів... Я була тоді у товаристві блискучих кавалерів. Ми сиділи при столу і пили пиво. Невідомо хто і невідомо, з якого приводу почав говорити про нашу мову за всіма відомими «залізюку на пузяку», «собачий язик», «мордописання»... Всі з того реготалися... А я враз почула в собі гострий протест. У мене дуже швидко наростало обурення. Я сама не знала чому. І не витримала цього напруження, миттю встала, вдарила кулаком по столу і обурено крикнула: «Ви хами! Та собача мова — моя мова! Мова мого батька і моєї матері! І я вас більше не хочу знати!.. З того часу почала, як Ілля Муромець, що тридцять три роки не говорив, говорити лише українською мовою на велике здивування всіх моїх знайомих...»

У 20 літ Олена вийшла заміж за Михайла Телігу, студента Української господарської академії, бандуриста, який учив її мови. Коли почула, як дивовижно він грає, запитала: «Ви, напевне, галичанин?» У відповідь почула: «Ні, я — кубанський козак». За деякий час хлопець перед тим, як виконати мелодію, щоразу вставав і оголошував, що присвячує її Олені. Вона ж іще до шлюбу в одному з листів написала, як сприймає подружнє життя: «Любов свободна, Михайлику, і я ніколи не візьму ніяких обіцянок і нічого такого... Робіть, любий, як знахо-

дите краще, ходіть всюди, знайомтесь, танцюйте, «фліртуйте». І мені ви ніколи не зробите неприємності. Тільки така любов гарна, як у нас, коли вона не «каторга єгипетська», не обов'язок, а світле, радісне, вільне щастя! Любов неможлива без повного цілком довір'я. А я вам вірю безмежно».

На празький період життя припали і перші публікації у націоналістичному «Літературно-науковому вістнику» (за тодішнім правописом) та інших часописах. Взагалі Теліга була дуже вимогливою і самокритичною: віршів писала чимало, але друкувала їх дуже рідко — один-два на рік... Переїхали з Михайлом до Варшави — і змушені були дбати про побут (Теліга працювала і вчителькою, і танцівницею кабаре, і манекеном). Утім, і далі пише, виступає з промовами — казали, що вона мала дар горнути до себе людей, — бере участь в дискусіях на літературні та національні теми. Знайомиться з Дмитром Донцовим.

У грудні 1939 року вступила в ОУН. До неї довго приглядалися. Чи справді чарівна пані, яка так полюбляє капелюшки, може бути революціонеркою? А вона таки любила вбиратися і підписувала світлини «Я і мій новий капелюшок». Однак мала і незрівнянно глибшу пристрасть:

*Хочу жити, аж життя
не зломить,
Рватись вгору, чи летіть
в безодню.
Хоч людей довкола так
багато,
Та ніхто з них кроку
не зупинить,
Якщо кинути в рухливий
натовп*

Найгостріше слово — Україна.

Початок Другої світової війни Олена Теліга зустрічає у Варшаві: «Це маю нагоду справдити себе, свої нерви. Я тішусь цією пробою. Я знаю, якою я буду, коли покличе мене фронт моєї батьківщини». Як оунівка пише відозви, листівки, читає лекції. Прагне над усе в Україну і повертається у жовтні 1941 року... Це було схоже на політ прекрасного метелика, готового згоріти заради великого світла... Якби жила сьогодні, то була б у списку Небесної сотні...

*Я палко мрію до самого рання,
Щоб Бог зіслав мені
найбільший дар:
Гарячу смерть — не зимне
умирання («Лист»).*

За матеріалами сайтів ukrainianpeople.us, youtube.com («Історична правда з Вахтангом Кініані»), slovoprosvity.com.ua, interesniy.kiev.ua, zik.ua, povaha.org.ua.

● У НОМЕР!

ФОТО stolychno.news.

11-річний учень здобув 37 призових місць на шкільних олімпіадах

Сталося це лише впродовж 65 днів осіннього сезону, тому досягнення вундеркінда внесли до Національного реєстру рекордів України

Серед перемог шестикласника столичної гімназії Андрія Куделі (на фото) — олімпіади всеукраїнського та міжнародного рівнів із української мови, української та світової літератури, історії, іноземних мов, інформатики, математики та ін. Як пояснив свої досягнення сам школяр, йому просто цікаво навчатися.

Андрій Куделя в рік уже знав абетку, у чотири — вільно читав книжки, у п'ять — почав писати книжки та робити ілюстрації до них. Зараз у видавництві «Зелений Пес» готується до друку авторська книга вундеркінда з власними ілюстраціями «Незнайомці, або Як уникнути халепи».

Вибори: гречку ще можна

У Міністерстві внутрішніх справ повідомили, що підкупом виборця вважають суму від 60 грн (три відсотки від прожиткового мінімуму для працездатних осіб)

Про це заявив радник міністра внутрішніх справ Іван Варченко. На запитання журналіста про те, чи вважатимуть підкупом кілограм гречки, поліцейський відповів, що «сьогодні ще гречку давати можна» (у Верховній Раді лежить не прийнятий законопроект, який може накласти певні обмеження і на використання продуктів харчування під час передвиборчих перегонів. — Ред.).

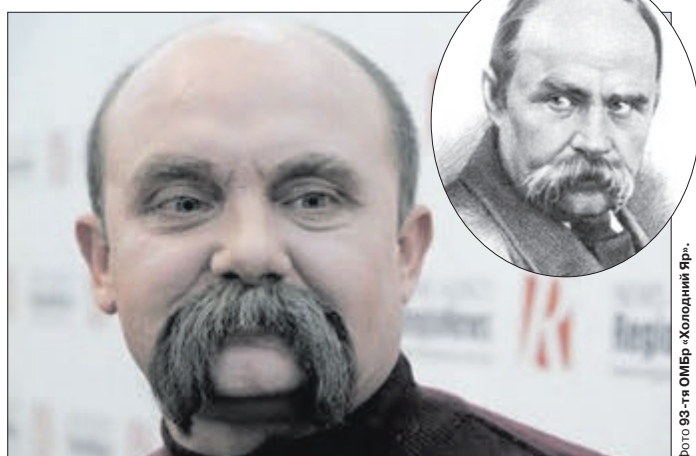
Водночас Варченко нагадав: «За підкуп громадян, за отримання грошей є санкція, у тому числі для тих, хто отримує їх, і ця санкція може бути до двох років обмеження волі. А для тих, хто організовує мережі підкупу, відповідно до семи років позбавлення волі».

● ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

«Ну викапаний Кобзар!»: на Донбасі воює двійник Тараса Шевченка

На передовій можна зустріти доволі відоме і знайоме обличчя — нині в 93-й окремій механізованій бригаді ЗСУ «Холодний Яр» Україну боронить сам «Тарас Шевченко»

Справжнісінький Кобзар! Це перше, що спадає на думку, коли бачиш Володимира Шевченка з міста Тальне Черкаської області. Він брав участь у конкурсі двійників Тараса Григоровича, який проводили брати Капранови, і став його переможцем, а зараз воює з російськими окупантами на Сході України

«І вражою злою кров'ю волю окропіте»: Шевченко-воїн діє, як заповідав Шевченко-поет.

Людмила ВЛАСЮК

«НЕ МАЛЮЮ, ВІРШІВ НЕ ПИШУ, І НАВІТЬ ВУСІВ РАНІШЕ НЕ НОСИВ...»

Володимир Шевченко — черкаський будівельник, йому 50 літ. Коли оголосили конкурс, що розшукується двійник Тараса Шевченка, його відрядила до Києва дружина. Вітчизняні письменники та книговидавці вирішили знайти схожих людей на Кобзаря, як це роблять у Сполучених Штатах, де вже 20 років поспіль проводять конкурс двійників Ернеста Хемінгуей. Ідея конкурсу належить братам Капрановим. У поета була типова зовнішність українця, адже чи не в кожному селі має бути свій «Шевченко».

Володимир зазвичай вусів не носив. Як і не малює, і не пише віршів. Чоловік зізнається, що після перемоги на конкурсі його почали запрошувати грати на сцені.

— Подали заявки 29 кандидатів на звання «Перший офіційно визнаний двійник Тараса Шевченка», — розповідає боєць. — Учасники конкурсу — люди багатьох спеціальностей і професій з усіх куточків України, з різними вподобаннями. Проте схожість із геніальним поетом нас об'єднувала. Був і повний тезка Тараса Григоровича Шевченка з Києва. Серед претендентів також заслужений артист України, актор театру та кіно Петро Панчук, який неодноразово виконував роль

Кобзаря. Проти мене виступав актор, який постійно грав ролі Шевченка, але я все одно посів перше місце. Мене гримували, клеїли штучні вуса. Після цього я вирішив відпу-

За своєю громадянською позицією Володимир такий же безпеліційний, як Кобзар.

стити власні. Потім я виконував роль Шевченка в Черкаській філармонії. Мав виступати в Києві, але почався Майдан і війна», — згадує військовик.

Особливим пунктом церемонії нагородження та знайомства з «Шевченками» стало написання «Заповіту»: кожен із учасників писав один рядок з вірша і ставив автограф.

«БЕЗ ПЕРЕМОГИ МИР НЕ НАСТАНЕ!»

Побратими на фронті називають його «Тарасом». Та ще й прізвище його, як у поета, — Шевченко. За своєю громадянською позицією Володимир такий же безпеліційний. Боєць вважає, що

війна на Донбасі закінчиться тільки перемогою.

— У Збройні сили хотів піти ще у 2014-му. Але мене не взяли. Дивно, адже я мав військові спеціальності — «командир радіозводу» і «командир танка Т-80». Був на строковій і надстроковій службі в Німеччині. У 93-тю бригаду все ж вдалось потрапити у 2015 році, — каже військово-службовець.

Нині бригада Володимира Шевченка дислокується на Донеччині. «Тарас» упевнений, що Донбас — це питома українська земля. І якби не було російської армії, ми б отримали перемогу за лічені місяці ще у 2014-му.

— Щодо перемовин — ні, любі друзі, так не вийде! Росіяни нас завжди зневажали і недооцінювали. Та ми не такі прості! І війна це довела. Без перемоги мир не настане. Тих, хто не згідний, треба поставити на місце: заблудлих овець необхідно вчити. Вони і так вже багато горя наробили. А тих, хто йде на нас зі зброєю, слід судити за законом — тоді буде порядок. Правильно Тарас Шевченко писав: «Ще повіє огонь новий з Холодного Яру!» — наголошує пан Володимир.

Підготовлено за матеріалами прес-служби 93-ї окремої механізованої бригади ЗСУ «Холодний Яр» на сторінці у Facebook.

● НЕЙМОВІРНО!

Фото Петра КРАВЧУКА.

На свято Стрітення на небі з'явилася... вогняна свіча

Незвичайну картину спостерігали 15 лютого 2011 року жителі селища Любешів Волинської області (на фото)

Петро КРАВЧУК,
автор «Книги рекордів природи»

Несподівано на світанку в небі (було 16,3 градуса морозу) над сонячним диском з'явився величезний темно-червоний світловий стовп, спрямований угору. Він викликав цікавість і водночас справляв гнітюче враження. Можливо, через те, що колір його був кривавий.

Сталося це на релігійне свято Стрітення Господнього. Старші жінки, які зранку поспішали в церкву, дивлячись на величезну свічу на небі, хрестилися. Тому й не дивно, що у прадавні часи оптичні явища подібного роду зазвичай тлумачили як погані знамення. Хоч пояснення цьому атмосферному явищу, яке по-науковому називається «сонячний стовп», просте. Його в холодному повітрі на світанку або при заході сонця можуть породити кристалики льоду, відбиваючи сонячне світло. Іноді вони, опускаючись з високих хмар, набувають плоскої форми. Опір повітря змушує їх при падінні займати горизонтальне положення. Сонячне світло, відбите так орієнтованими кристаликами, і створює ефект сонячної колони. Але церква це явище трактує інакше: вогняний стовп — пряма дорога до Бога, він з'являється тоді, коли помирає свята людина.

Рано-вранці 15 лютого я виходив на подвір'я і з тривогою оглядав своє обійстя, адже живемо на березі Стоходу. Напередодні увечері метеорологи зареєстрували історичний максимум рівня води на ріці: 300 сантиметрів над умовним нулем! Вона останніми днями прибувала буквально на очах, навіть по 12 сантиметрів за добу! Така велика вода на нашій тихоплинній річці не реєструвалася з 1922 року, відколи ведуться постійні спостереження. Небачена досі повинь завдала багато лиха мешканцям селища — затопила будівлі, худобу, городи. Залила вона і наш хлів, зупинилася на півдорозі до будинку.

...Спершу на небі нічого незвичайного не помітив. Лише ріка на морозі парувала. Та незабаром з вулиці прийшла

схвильована невістка Ольга: «Батьку, ідіть-но подивіться на незвичайне небо». Я схопив фотоапарат і просто з ганку почав знімати. А вже на півнеба розкинулася небачена досі свіча. На жаль, світлина, навіть кольорова, не передає всіх відтінків, а тим паче настрою від побаченого.

Сонце піднімалося все вище над горизонтом. Почав потроху світлішати й сонячний стовп, але його, як і раніше, було добре видно. Часом саяво незвичайної свічки, як мені здавалося, перевищувало яскравість сонячного диска. Інколи видавалось, що навколо небесного світила з'являється червоний хрест. Він справді був: його добре видно на фотографіях. Великий сяючий сонячний диск мав дуже чіткі обриси. Колір — як стигле жито, яскраво-жовтий. А навколо було червоно-малинове обрамлення, точніше — корона. На жаль, фотоапарат цього не зафіксував.

Хоч метеорологи і стверджують, що сонячний стовп доволі часте оптичне явище в період морозної погоди, але я, пенсіонер, його побачив уперше в житті. Розпитував старожилів віком понад 80 років, але вони також нічого подібного раніше не бачили. Не чули про нього й від своїх батьків. Отже, не таке вже й часте це явище, принаймні в нас, на Волині.

Розглядаю фотографії й знову переконаюся: сонячний стовп разом із сонячним диском дуже схожий на величезну свічу на вранішньому небі. Вона віддзеркалювалася в незамерзлій воді Стоходу. Річка ж парувала. Я знімкував дивне явище 41 хвилину (це зафіксував мій електронний фотоапарат). Перша світлина була зроблена о 7 годині 46 хвилин.

Якщо припустити, що це було знамення (бо сталося на свято Стрітення Господнього), то того року для любешівців воно було добрим. Адже стрітенська свічка, кажуть, допомагає. Можливо, тому й велика вода в Стоході незабаром почала стрімко спадати.

... До розстрілу Майдану і початку кривавої агресії Росії залишалось ще три роки.

● Є ТАКА ДУМКА

Сучасні телефони і планшети — «цифровий героїн» для дітей

Два роки тому одна з найбільших американських газет New York Post опублікувала статтю про те, як гаджети перетворюють неповнолітніх на психотичних наркоманів. Автор тексту — доктор Ніколас Кардарас, експерт із різних видів залежності, виконавчий директор одного з найбільших реабілітаційних центрів США, також написав книгу «Діти, що світяться...»

Олена ГОРОБЧУК

«Я ДУМАЛА, ЩО ЦЕ НАВЧАЛЬНА ГРА»

Ніколас Кардарас наводить реальний приклад зі своєї практики. Його клієнтка Сьюзен купила 6-річному синові Джону айпад, коли він пішов у перший клас. «У школі починають використовувати планшети з молодших класів, і їхній вчитель технологій казав, що це допомагає в освітньому процесі», — розповідала жінка. Як і кожна мама, вона хотіла якнайкращого для свого білявого синочка, який любив книжки і бейсбол.

Сьюзен дозволяла Джону гратися в різні навчальні ігри на планшеті. Врешті-решт хлопчик відкрив для себе «Майнкрафт» — «щось на кшталт електронного лего». Згадуючи, яке задоволення приносила їй самій гра з пластиковими блоками в дитинстві, вона не забороняла синові годинами просиджувати біля екрана.

Спочатку жінка була спокійною за свою дитину. Звісно ж, зауважила, що програма не дуже схожа на лего, яке вона пам'ятала, в її улюбленій грі не доводилося вбивати тварин і шукати рідкісні мінерали для того, щоб вижити і досягти нового рівня. Але Джон так тішився, і в школі навіть був клуб «Майнкрафт» — отож, що в цьому може бути поганого?

Сьюзен не заперечує того, що бачила зміни в дитині. Син все більше й більше зосереджувався на цій грі, втратив інтерес до бейсболу і читання, а також відмовлявся виконувати свої домашні обов'язки. Іноді вранці він міг встати і розповісти, що бачив кубічні форми у снах.

Коли поведінка хлопця почала погіршуватися, мати намагалася забрати у нього гаджет, але Джон бився в істерію. Напади бували дуже сильні, жінка відступала, заспокоюючи себе, що це — «навчальна гра».

КОМП'ЮТЕРНІ ГЕНІЇ СВОЇХ НАЩАДКІВ ВІДДАЮТЬ У ШКОЛИ БЕЗ ТЕХНІКИ

Кажуть, що Стів Джобс — один із винахідників комп'ютера — не дозволяв своїм дітям користуватися подібною технікою. Керівники компаній

Foto minval.az.

Тепер на перервах школярам бігати ніколи.

та інженери Кремнієвої Долини віддають своїх дітей вчитися до школи Уолдорфа, де принципово не використовують гаджетів. І Сьюзен тепер розуміє, чому.

Якось вночі вона побачила свого сина в ліжку з широко розплющеними і налитими кров'ю очима, яких він не зводив з яскравого екрана планшета. Дитина мала такий вигляд, неначе її ввели у транс. Запанікувавши, жінка почала трясти Джона, намагаючись вивести його зі стану заціпеніння. А вранці вона повела малого до лікаря.

Технології мають настільки збудливу дію, що підвищують рівень дофаміну — нейромедіатора, який забезпечує відчуття задоволення.

На думку Ніколаса Кардараса, планшети, смартфони і приставки — форма цифрових наркотиків. Сучасні дослідження підтверджують, що вони впливають на кору головного мозку, яка відповідає за виконавче функціонування, в тому числі і за імпульсний контроль, так само, як і кокаїн. Технології мають настільки збудливу дію, що підвищують рівень дофаміну — нейромедіатора, який забезпечує відчуття задоволення.

Це — ефект залежності, через який доктор Пітер Уайброу, директор факультету неврології Каліфорнійського університету, назвав екрани «електронним кокаїном», а китайські дослідники — «цифровим героїном». Іншими словами — мозок вашої дитини, яка грає у комп'ютерні ігри, виглядає таким чином, ніби вона перебуває

під дією наркотиків. Сотні клінічних досліджень доводять, що таке захоплення — шлях до депресії, тривожності, агресії і навіть неврастенічних наслідків, коли гравець втрачає зв'язок із реальністю.

— Я виявив, що легше лікувати героїнових і метамфетамінових наркоманів, аніж загублених в матриці відеогеймерів або залежних від «Фейсбуку» та інших соціальних мереж, — пише Ніколас Кардарас. — Коли людина перетинає цю межу — їй потрібне «переформатування», щоб запропонований лікарем вид терапії міг бути ефективним. У нашому випадку це означає — жодних комп'ютерів, смартфонів, планшетів. Кардинальні заходи навіть забороняють використання телевізора на період від 4 до 6 тижнів: саме стільки зазвичай потрібно, щоб занадто збуджена нервова система «перезапустилася».

Лікар-реабілітолог рекомендує не дозволяти дітям надто прив'язуватися до екранів гаджетів. Бажано, щоб і у школі учнів не заохочували користуватися планшетами хоча б до 10 років. Порозмовляйте відверто зі своєю дитиною про те, чому ви обмежуєте доступ до екранів.

Діти більше схильні до втечі від реальності, якщо відчувають себе самотніми, чужими, непотрібними, коли їм нудно та немає чим зайнятися. Але навіть у теплій родинній атмосфері малюк може потрапити в Матрицю, коли взаємодіє з гіпнолітичними екранами. Відомо, що приблизно одна людина з 10 схильна до тієї або іншої форми залежності.

Сьюзен, про яку розповів Ніколас Кардарас, витратила 4 роки, щоб допомогти синові вирватися з полону залежності, навчитися розумно користуватися персональним комп'ютером і відновити інтерес до спорту та книг. Але вона розуміє, що рецидив може знову підкрастися...

● БЕРЕЖЕНОГО БОГ БЕРЕЖЕ

Пані, а може у вас інфаркт?

Серцевий напад не завжди проявляється в жінок так, як у чоловіків. Через це представниці прекрасної статі іноді невчасно звертаються по медичну допомогу і ризикують життям

Головний медик України (до рішення суду) Уляна Супрун оприлюднила рекомендації Американської асоціації серця про те, як запобігти такій біді. Інфаркт стається, коли постачання крові до серця в певній ділянці критично зменшується чи припиняється. Причина цього — звуження коронарних судин через атеросклероз чи тромб.

Серцевий напад проявляється болем, який має пекучий чи стискаючий характер, або дискомфортом і важкістю за грудиною. Але в жінок він може мати інші симптоми. Починає боліти одна чи обидві руки, шия, плечі, щелепа чи живіт, часто — між лопатками. Або дихання стає частим і поверхневим, але при цьому нічого не болить. Іноді з'являється виражена слабкість, кидає в холодний піт або виникають запаморочення і нудота. Якщо ви відчуваєте такі симптоми — негайно викликайте «швидку». Можна прийняти ацетилсаліцилову кислоту — вона зупиняє згортання крові і перешкоджає утворенню тромбів.

Пам'ятайте: чим менше часу пройде від початку нападу до потрапляння в лікарню, тим вищі шанси на одужання. А щоб ваше серце та судини були в безпеці — консультуйтеся зі своїм сімейним лікарем щодо ризиків розвитку серцево-судинних хвороб (за потребою він направить до кардіолога), кидайте курити, багато рухайтесь та стежте за своїм раціоном.

Foto svidok.online.

● ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

Закоханість зміцнює імунітет

У ході дослідження вчені Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі вивчали зразки крові 47 представниць слабкої статі, які протягом двох років мали романтичні стосунки. Під час експерименту фахівці стежили за змінами в жіночому організмі, намагаючись з'ясувати, як любов впливає на здоров'я

У результаті науковцям вдалося довести, що при закоханості виділяється інтерферон — білок, який зазвичай продукується в боротьбі з вірусними інфекціями. Таким чином, як припускають учені, романтичні почуття здатні підвищувати імунітет, допомагаючи боротися з вірусними захворюваннями.

«Закоханість — це одне з найсильніших почуттів у житті людини. Нам вдалося з'ясувати, що нові романтичні стосунки впливають не тільки на психологічний стан, а й на фізичне здоров'я жінок», — зазначили автори дослідження.

СІМ «Я»

Важка тема про Це

Розглядаючи меню у піцерії моя 10-літочка раптом зашарілася: її увагу привернула назва алкогольного коктейлю «Секс на пляжі». «Мамо, дивися!» — показувала пальчиком і блискала очима так, як людина, яка отримала ще крупинку інформації про найважливіше у житті. Ще б пак, цього навіть у кафе не соромляться! (Принаймні я собі так розшифрувала поведінку доньки, вкотре внутрішньо зітхнувши від усвідомлення, що як би не хотілося, та цієї теми ніяк не уникнути)

Оксана КОВАЛЕНКО,
мама

Про інтимне з дітьми говорити важко, але варто. Вас треба у цьому переконувати? Варто, щоб вони не черпали основної інформації від друзів, з фільмів 16+, навіть з кафешного меню. Заборонене вабило усіх і завжди (це ще біблійна істина), та час змінився — й тасмне та делікатне колись стало тиражованим. Шкода, що відео і фільмів про секс «у сухому залишку» аж так багато. Це вам не фільми «Царівна» та «Москва сльозам не вірить». А ще ж у наших дітей у руках телефони з інтернетом, де є всяке... Ясно, діти сприймають дражливу телеінформацію як навчальну, хоча до такої важливої місії вона стосунку не має. Усе це підігріте акселерацією, тим, що статеве дозрівання настає на кілька літ раніше, аніж ще 20 років тому, при незмінних темпах розвитку психіки. Однозначно ліпше, коли дитина має «фільтри».

«Мамо, а правда, що діти народжуються, коли тато з мамою накриваються ковдрою з головою?» — відбитися жартом на таке запитання найлегше. «Вони народжуються у великій любові, коли батьки мріють про синочка чи донечку», — відказую і одразу думаю, що повела не туди, що уникаю прямої розмови, що рано це... Коли не рано? Коли пора? Та мама з татом самі відчувають, знаючи своє дитя. Десь недавно я зрозуміла, що мушу допомогти своїй дитині, у якої починається статевий розвиток, розмежувати інтимні стосунки і кохання. Ой, як хотілося, щоб «якось саме собою вирішилося». Та беру себе за комір і повертаюся до неї обличчям... У десять років я не знала того, що знає дочка, яка запитує про контрацептиви. (У сексуальному, як я колись думала, романі Загребельного «Роксолана» такого не було.) Отже, інформацію про контрацепцію вона вже отримала десь (вирішила не питати, щоб не змушувати затаїтися). Розповіла, що таке є і дає змогу планувати сім'ю та уберегтися від важких хвороб. Така сучасність.

Психотерапевт Найджел Латта відстежив, що підлітки керуються багатьма міфами, коли починають жити інтимним життям. Саме тому, пише іноземець, у пологових будинках можна зустріти

стільки 12-річних породіль. Хай би у нас, в Україні, такі факти і далі залишалися прецедентом. Один з головних міфів у дітей — не убезпечувати себе від вагітності з тих міркувань, що «вагітність — це про кого завгодно, тільки не про нас» (так само, як і зараження СНІДом). Тож дивитися з дитиною фільм — і раптом непередбачена сцена, і ви ще не встигли гукнути «відвернись» — то вже наберіться мужності й прокоментуйте, допоможіть їй... Спитайте, що вона хоче знати — якщо треба, спочатку підготуйтеся — і розкажіть. Це один із випадків, коли не варто блефувати... «Не панікуйте, якщо діти будуть ставити надто багато запитань — це не означає, що вони одразу поспішать випро-

Не панікуйте, якщо діти будуть ставити надто багато запитань — це не означає, що вони одразу поспішать випробувати все почуте.

бовувати все почуте. Вони просто хочуть про це знати», — радить психотерапевт Латта, який працював із тисячами дітей.

Врешті-решт, розмова про ЦЕ дає ще й інформацію про захист від насилля. Суперметод — запитувати. Що ти будеш робити, коли хтось схилятиме тебе до інтимних стосунків? Як ти думаєш, якщо випити вина (горілки) людина інакше сприймає світ, а пропозиції? Коли ровесники, друзі навколо кажуть, що вже мають інтимний досвід, як це на тебе впливає? Що можна зробити, коли побачиш, що з твоїх подруг хтось п'яний і цим хочуть скористатися? Думаю, Найджел Латта стовідсотково правий, коли радить допомагати дітям готувати план дій. Я завершу його ж цитатою: «Не будьте нав'язливими, але дайте дітям зрозуміти, що вони можуть звернутися до вас із запитанням у будь-який час. Чим більше ви говорите з ними, тим обережніші і здоровіші вони будуть».

Маєте свої міркування?

Пишіть нам:

okovalenko74@gmail.com або ж tsikava.gazeta@gmail.com.

СВІЧАДО

Анатолій Дімаров. Сама щирість

«Я писав твори не для того, щоб вони втовкмачували вічні цінності... а щоб людина взяла мою книжку, забула про негаразди і їй трошки полегшало на душі від того, що вона прочитала»

Фото kottiyarenkonatali.blogspot.com

Оксана КОВАЛЕНКО

У рубриці «СвічаДО» — нині відомий український письменник Анатолій Дімаров (на фото). Він запам'ятався проникливим словом і загостреним почуттям власної гідності (свого часу відмовився від медалі Жукова, а згодом не захотів брати орден Ярослава Мудрого від Януковича — «не можу прийняти з рук людей, які штовхають країну у прірву»). Народився Анатолій Дімаров 1922 року на Полтавщині. Насправді він — Анатолій Гарасюта, та мама змінила прізвища у дітей, щоб врятувати їх від вислання через розкуркулення. Коли мав 10 років, ледь пережив голодомор. На війну його, як і багатьох із окупованих територій, «кинули» без підготовки, зброї та амуніції. Був важко поранений.

Анатолій Дімаров писав і про наш край. Знав його, бо працював у газеті «Радянська Волинь» (нині

«Волинь-нова», це мама «Цікавої газети на вихідні». — Ред.) у повоєнні роки. Видав збірку оповідань «Гості з Волині». Казав: «Я воював за Радян-

ський Союз і за Сталіна. Але Луцьк зробив мене націоналістом. Дякую долі, що у 1944 році потрапив до редакції газети «Радянська Волинь».

Блакитна дитина

Коли мій син приносить зі школи незадовільну оцінку, дружина трагедійно запитує в нього, що він там знову накоїв

Анатолій ДІМАРОВ

Син видушує із себе, що вони з хлопцями каталися один на одному й наскочили на вчительку, а та злякалася й побігла.

Мені цікаво, як швидко побігла вчителька, але я гашу свою цікавість і суворо кажу, що так робити не можна.

Бабуся говорить онукові, що його батько ніколи так не робив, приносив додому тільки відмінні оцінки. Я відчуваю, як блакитна дитина, викликана бабусяю і мамою з небес, пурхає над моєю головою. А між іншим, коли б той блакитний янгол потрапив у наш 5-Б, то не вирвався б звідти живцем. А якщо й вирвався б, то з обдертими крилами. І найбільше блакитного пір'я було б у моїх жменях.

У дядька Матвія був найвищий пліт (огорожа), найзліший собака і найсмачніші яблука. Я нізащо б не поліз у садок, якби не однокласниця Оля з чудернацьким прізвищем — Чрвжова, у котру були закохані всі хлопці, серед них і я. Оля раптом заявила, що хоче яблук, і я, віддавши другові книжки й картуз, поліз через паркан. Нарвав повну пазуху яблук, хотів злазити з дерева, а там мовчки чекає на мене чорний і злющий Полкан. Я необдуманно кинув у нього

яблуку, він люто загавкав, і прибіг дядько Матвій. Усі однокласники розбіглися, а я заліз на найвищу гілку й разом з нею звалився на Полкана. Дядько Матвій досхожу почастував мене кропивою, і я цілий день «вимокав» у ставку. Довго сердився на зрадницю Олю, яка з байдужим поглядом пішла тоді від садка. Вона ж не могла втрати-

Оля раптом заявила, що хоче яблук, і я, віддавши другові книжки й картуз, поліз через паркан.

ти одного зі своїх вірних васалів, тому стала закидати ласкавенький гачечок прихильності то з одного, то з іншого боку.

А тут ще захопився «Тарасом Бульбою» Миколи Гоголя. Читав навіть на уроці, за що вчитель математики Павло Степанович поставив мені «незадовільно».

А то ще Василь брав до рота жабенят і лякав цим дівчат. Мій друг Ванько спитав, чи зможу так. Я хвалькувато сказав, що раз плюнути. Наступного дня Ванько всім похвалився, що я теж можу брати до рота жаб.

Довелося мені тренуватися

на пугловках, хоч і противно було. Наступного дня ми вишикувалися біля шкільних воріт, очікуючи дівчат, щоб показати їм наше вміння. Ось і Оля. Я беру до рота жабеня. Раптом підходить завуч, вітається до всіх, а я тільки очі виражаю. Питає, чому не відповідаю. Язик мій не витримує, розпрямляється, і я ковтаю жабеня. На кілька днів стаю героєм усієї школи. А ночами інколи прокидаюся й прислухаюся: чи не вистрибує оте жабеня у мене в животі?

У нас була молода й красива вчителька Галина Іванівна. Як ми хотіли стати дорослими, щоб запросити в кіно й сидіти поруч із нею!

З усіх учителів ми найбільше боялися завуча Павла Степановича, який викладав у нас алгебру. Коли він ішов подвір'ям, то вгамовувалися найбільші забіяки. Найтяжчою карою у нас вважалося, коли викликали до нього в кабінет. Він ніби не помічав учня, а той не знав, де подітися із сорому. Ніколи не кричав, не ляв, але кожен порушник почував себе від того ще гірше.

Я ніяк не міг зрозуміти алгебри, уявити, як можна додавати чи множити не цифри, а букви. Якось за невиконане домашнє завдання Павло Степанович наказав мені зайти до нього. Я боявся, але завуч, на диво, був привітний, сказав, що він теж колись не розумів алгебри. Пояснив ще раз докладно матеріал, і мені все стало ясно. З того часу вчитель не здавався мені таким суворим, але й поважав я його не менше...

● СВІТОВЕ ІМ'Я

Які таємниці Жанни д'Арк дивують не менше, ніж її героїзм?

Події, які відбувалися хоча б століття тому, з часом невпинно обростають легендами, домислами, і часто надуманими. А уявіть, що стається з фактами віком понад півтисячоліття? Історія французької селянки за цей час змінилася до невпізнання. І що дивно — не завжди у бік пафосу та фантастичного героїзму

Інна ПІЛЮК

СІМДЕСЯТ ОБВИНУВАЧЕНЬ У СІМНАДЦЯТЬ РОКІВ

Дослідники хай і короткого, але яскравого життєпису дівчини (її стратили 19-літньою) тепер знайшли пояснення багатьом речам, які дивували і бентежили сучасників Жанни. Та що там дивували? Можна упевнено сказати, що передовсім лякали. І то страшили настільки, що через свою інакшість бідолаха і поплатилася життям.

Історія Жанни д'Арк відома всім. XV століття, триває Столітня війна між Англією та Францією. Причина одвічна — суперечки за територію. І раптом на 70-му році конфлікту серед командувачів французького війська з'являється 17-літня дівчина. Вважай, сучасна одинадцятикласниця. У битвах за звільнення багатьох міст вона провела майже два роки, кілька разів зазнавала поранень, зрештою потрапила в полон до бургундців, союзників англійців, які й стратили її привселюдно на багатті в місті Руані.

Пунктів звинувачень дівчини було майже сімдесят. Дощечка на стовпі, до якого її прив'язали перед спаленням, свідчила: «Жанна, яка називає себе Дівою, — єретичка, віровідступниця, відьма, окаянна богохульниця, кровопивця, служниця сатани, розкольників». Перший пункт про єретичку був головним під час хоч і примітивного, але суду. Що саме вклали середньовічні слуги Феміди в слово, яке зараз трактують як відмінне від загальноприйнятого віровчення, достеменно з'ясувати не вдалося. Але якщо навіть носіння чоловічого одягу було у списку Жанниних «гріхів», то залишається тільки здогадуватися, чого нагромадили в ту страшну і фатальну для неї єресь.

ВОНА МОГЛА БУТИ ЖАНОМ?

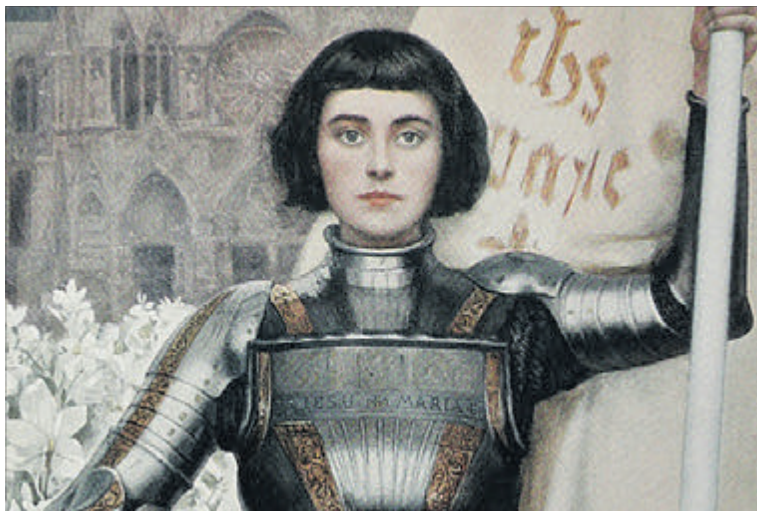
За п'ять століть удалося розкрити деякі таємниці найвідомішої французької героїні. І ті ж чоловічі штани, які коштували дівчині життя, з огляду на висновки сучасних істориків й антропологів уже не видаються таким безглуздом і надуманим фактом.

Жодних прижиттєвих портретів дівчини не збереглося. Давні описи свідчать, що вона була чорнявою, доволі високою та мала дивовижну фізичну витривалість. Остання характеристика найбільше зацікавила вчених. Адже як так — зовсім молода, струнка і худорлява дівчина по кілька діб носить важкі ковані обладунки і не виснажується, як це мало би статися з її однолітками?

Учені дійшли висновку, що французька героїня мала рідкісний вид гермафродитизму — синдром Моріса. При цій спадковій патології організм має чоловічий набір хромосом, але зовні розвивається за жіночим типом. Як своєрідний бонус за неможливість народити дитину такій жінці дається хороший фізичний розвиток і неабияка витривалість. Це твердження пояснює і порівняно швидко одужання Жанни від кількох поранень стрілами й арбалетами, вправний штурм високих неоковирних огорожень тогочасних маєтків.

«ФРАНЦІЮ ВРЯТУЮ... Я?»

Сенсацією в дослідженні стало й те, що більшість військових досягнень сміливці приписували... дарма. Вона особисто не йшла в бій, не вбивала людей, а більше працювала як талановитий стратег і вправний мотиватор. Замість меча вона тримала французький стяг, який і був орієнтиром для вояків: знамено на місці — з керманічкою все в порядку, тож сміливо вперед!

Це одне з небагатьох зображень, де зовнішність Жанни д'Арк найбільше відповідає скупим історичним описам: висока, коротке чорне волосся, темні очі.

Після канонізації дівчини церква створила інший її образ, більше схожий на традиційні лики святих. А от голлівудський режисер Люк Бессон повважав, що найкращим сучасним втіленням героїчної дівки стане акторка українського походження Міла Йовович.

Казали, що після її слів навіть смертельно поранені воїни вставали і знову йшли в бій.

Неписьменна, вона напрочуд досконало володіла вмінням публічних виступів. Казали, що після її слів навіть смертельно поранені воїни вставали і знову йшли в бій.

Тепер ці вміння тлумачать як володіння гіпнозом. І така версія цілком має право на існування, адже багато джерел свідчать про не зовсім звичайний внутрішній світ Жанни. У 12 років у неї почалися галюцинації. Пізніше з'явилися видіння. На суді перед стратою полонянка свідчила, що якимось чином вона працювала в полі, до неї спустилися святі Михайло, Катерина, Маргарита і назвали її тією, що врятує Францію.

Підвести самого Господа дівчина не могла і тому вирушила відвоювати загарбані англійцями землі. Ті ж голоси звеліли обрізати коси і вдягнути чоловічий одяг. Дивина, але чимало передбачень, які нібито Бог передав людству через Жанну і які стосувалися ходу англо-французької війни, збулися.

Тож однозначного висновку хто вона — ясновидиця чи хвора на шизофренію — немає і, вочевидь, уже не буде. Але факт залишається фактом: проста, зовсім юна селянка підняла народ на бо-

ротьбу, повівши за собою цілу армію. І хтозна, якою була б сьогодні сучасна Франція, якби не дивакувата і смілива дівчина у штаних.

На прохання матері закатованої, через 25 літ її справа була переглянута. Страчену визнали безневинно засудженою, а у 1920 році канонізували. У місті Руані, там, де спалили Жанну, досі стоїть білий прапор.

А нам у спадок від хороброї дівки дісталась... зачіска. Польський перукар, який проживає у Франції, на початку ХХ століття представив публіці стрижку «короткий боб». Майстер зізнався, що його надихнула на такий образ якраз-таки смілива та неординарна Жанна.

Є І ТАКА ВЕРСІЯ

Український антрополог Сергій Горбенко на початку 2000-х зробив сенсаційну заяву: Жанна не загинула у вогні, а дожила до 57 років. Він нібито знайшов і дослідив її череп, після чого і зробив такий висновок.

Чутки про це завжди ходили у Франції. Казали, що полонянка зуміла втекти до Люксембурга, звідки надходили звістки до її рідного брата. Попри домисли, на користь цієї версії свідчили деякі дивні факти: при суворій дисципліні та скрупульозності інквізиторів немає запису про витрати на страту Жанни д'Арк, тоді як записи про грошові суми на дрова й інший «антураж» для аналогічних вироків наявні. Поміст, яким вели дівчину до багаття, тісно оточили солдати і розгледіти, кого саме ведуть, було неможливо. Засудженій закрили обличчя, чого раніше під час таких катувань не робили.

За матеріалами tsikava.ostriv.in.ua, uayakfaqr.u.dovidka.biz.ua, wordpress.com

Вітаємо!

Ювілейний день народження 23 лютого відзначатиме кохана дружина, любляча дочка, сестра, братова, тьотя, жителька села Волиця-Лобачівська Горохівського району

Марія Анатоліївна БОГОНОС.

*Пливе невпинно рік за роком,
Немов у вирій журавлі летять.
І нам не віриться, що на твоїм порозі
З'явилися ювілейних двадцять п'ять.
Ти в нас така привітна, добра, щира*

*І руки маєш вмілі, золоті.
Ми всі бажаємо, кохана наша й мила,
Здоров'я, щастя й успіхів в житті.
Нехай щастить тобі, наша рідненька,
Щастить усюди, де б ти не була.
Нехай душа твоя ще більше розквіта.
Супутником твоїм хай стануть назавжди
прекрасні квіти ранньої весни. В любові й радості
пройди свою дорогу. Щастя тобі. Щастя!*

З любов'ю чоловік Іван, батько Анатолій, мама Людмила, брат Олександр, братові Іванка, Людмила, племінники Ілля, Артем, Марк, Максимко.

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

«Кому апельсини? Кому вітаміни?»

У минулому випуску «Цікавої газети на вихідні» ми розповідали про салати, перші та другі страви, які готують із використанням апельсинів. Не менш популярні вони й у рецептурі десертів та напоїв. Тож узимку, поки сезон на ці багаті вітамінами фрукти, та й ціни на них помірні, побалуйте себе і своїх рідних різноманітними смаколиками

ЯСКРАВА ПАНАКОТА

Інгредієнти: 4 апельсини, 250 г маскарпоне (можна замінити сирковою масою), 10 г желатину, 1 скл. молока, 75 г цукру, 1 ч. л. ванільного цукру.

Приготування. Апельсини почистити від шкірки, вибрати кісточки, перебрати в блендері, перетерти через крупне сито (щоб проходила і м'якоть, а не лише сік), перелити в невеликий сотейник, прогріти на середньому вогні 4–5 хвилин, тоді всипати 5 г желатину і мішати, щоб він розчинився. Прозорі склянки встановити під нахилом у коробці чи пластиковому контейнері, розлити в них апельсинову масу і поставити в холодильник на 2–3 години до повного застигання. Змішати в каструльці молоко, звичайний і ванільний цукор та решту желатину, довести до кипіння і зняти з вогню. Додати сир, ретельно вимішати і розлити молочну масу у склянки поверх апельсинового пласти. Знову помістити в холодильник на 2–3 години до повного застигання. Подавати панакоту, прикрасивши шматочками апельсина, листочками свіжої м'яти або тертим шоколадом..

Фото jwoman.in.ua.

ЦУКАТИ В ЦУКРІ

Інгредієнти: 5 апельсинів із товстою шкіркою, 1 скл. цукру, 100 мл води.

Приготування. Помити апельсини, зняти з них шкірку й порізати її смужками завтовшки півсантиметра. 1 л води довести до кипіння, всипати покряні апельсинові шкiрочки і прокип'яти їх протягом 5 хвилин. Так повторити тричі, щоразу беручи свіжу воду, це допоможе позбутися гіркоти. Зі 100 мл води і склянки цукру приготувати сироп і варити в ньому цукати упродовж години на найменшому вогні. Охолодити, виийняти з сиропу, обвалити кожен шматочок у цукрі й викласти на пергамент. Через добу скласти в баночку зі щільною кришкою.

Фото tvoyamalysh.com.ua.

ФРУКТОВИЙ САЛАТ В АПЕЛЬСИНОВИХ «КОШИЧКАХ»

Інгредієнти: 4–5 апельсинів, 1 ківі, 100 г винограду, 1 банан, 1 яблуко, мед і сік лимона для заправки, зерна граната для оздоблення.

Приготування. З вимитих апельсинів зріжте «капельшки». Акуратно вийміть м'якоть, щоб не пошкодити шкірку. Поріжте кубиками м'якоть апельсина, ківі, банан і яблуко. Змішайте мед із соком лимона. Складіть усі фрукти і ягоди в миску, полийте приготовленою заправкою, перемішайте і наповніть салатом апельсинові «кошички». Зверху прикрасьте зернами граната. Для святкової подачі «кошички» можна оздобити бутонами гвоздики.

До речі. Складники салату можна брати на власний смак: додати свіжий чи консервованний ананас, заморожені ягоди тощо.

Фото receptishi.ru.

ШОКОЛАДНО-АПЕЛЬСИНОВЕ ПЕЧИВО

Інгредієнти: 1 апельсин, 1 яєчний білок, 150 г борошна, 120 г вершкового масла, 100 г цукру, 30 г какао, сіль.

Приготування. На дрібній тертці натерти цедру апельсина. За допомогою міксера збити масло з цукром та яєчним білком. В отриману масу поступово всипати борошно, апельсинову цедру і какао, перемішати до однорідної консистенції. Тісто скрутити в довгу ковбаску і поставити в холодильник на годину, після чого нарізати на тонкі кружальця, викласти на змащене деко. Випікати 10 хвилин при температурі 180–190 градусів.

Фото comms.com.ua.

ГАРБУЗОВО-АПЕЛЬСИНОВЕ ВАРЕННЯ

Інгредієнти: 2 кг гарбуза, 1,7 кг цукру, 2 апельсини, 2 лимони.

Приготування. Гарбуз помити, почистити від шкірки, порізати на дрібні кубики. Апельсини та лимони ретельно вимити і так само покряти разом із цедрою, вибираючи зернята. Все зсипати в каструлю. З води та цукру зварили сироп і залити ним гарбуз і цитрусові. Дати настоятися при кімнатній температурі кілька годин, а потім кип'ятити в кілька прийомів по 5–7 хвилин, поки отримаєте масу бажаної консистенції. Розкласти в стерилізовані банки, щільно закрити герметичними кришками.

Фото mixladys.ru.

Цікаві факти

▶ Апельсини здавна вважалися плодами богів, їх називали «золотими яблуками», вкраденими Геркулесом.

▶ Ботаніки відносять плід апельсинового дерева до ягід. Зазвичай його м'якоть ділиться на десять сегментів. Розміри і солодкість плодів можуть змінюватися залежно від різновиду.

▶ У світі існує понад 600 видів цього фрукта. Він найурожайніший серед усіх цитрусових.

▶ В Іспанії росте більше 35 мільйонів апельсинових дерев.

▶ 85% зібраних плодів використовують для виробництва апельсинового соку, що є найпопулярнішим у світі. Крім того, він допомагає позбутися печії.

▶ Науково доведено, що споживання апельсинів продовжує молодість, адже фрукт багатий антиоксидантами, а вони нейтралізують дію вільних радикалів і нестабільних молекул кисню в людському організмі, які призводять до передчасного старіння і ряду захворювань.

▶ Учені також стверджують, що апельсини ефективні в боротьбі з раком. Вживання в їжу цих плодів допомагає при онкозахворюваннях шкіри, легенів, молочної залози, шлунка і товстої кишки.

▶ Палички, зроблені з деревини апельсинового дерева, використовують при манікюрі і педикюрі, оскільки вони за структурою досить щільні, але м'які – тож не розшаровуються і не травмують нігті. Крім того, деревина має антисептичні властивості.

▶ На Ямайці люди чистять підлогу розрізаними навпіл апельсинами; в механіці їх використовують для видалення різних олиф і нафти.

▶ Якщо ви хочете, щоб ваша страва стала менш жирною, просто додайте в неї трохи свіжого апельсинового соку. Ця ж процедура може видалити жир і з посуду.

ДОМАШНЯ ФАНТА

Інгредієнти: 4 великі апельсини, 700 мл води негазованої, 0,5 л води сильногазованої, 1 лимон, 160–200 г цукру.

Приготування. Ретельно помити цитрусові. Зрізати тоненьку цедру лимона і трьох апельсинів – без білого пласти. З очищених фруктів вичавити сік. Цедру засипати цукром, влити сік. Негазовану воду закип'ятити, залити нею сік із цедрою і охолодити, після чого поставити напій в холодильник на 4–5 годин. Потім процідити, додати газовану воду і розлити у склянки. Апельсин, що залишився, нарізати кружальцями, зробити в кожній скибочці надріз і прикрасити ними фанту при подачі на стіл.

Фото mixladys.ru.

Фото patelnaya.com.ua.

АПЕЛЬСИНОВИЙ КЕКС ІЗ ЖУРАВЛИНОЮ

Інгредієнти: 200 г вершкового масла, 1 скл. цукру, 4 яйця, 1 скл. сметани, 270 г борошна, 1,5 ч. ложки розпушувача, 150 г журавлини, сік і цедрка 1 апельсина.

Приготування. Вершкове масло кімнатної температури збийте з цукром і апельсиновою цедрою. Не припиняючи збивати, по одному додавайте яйця, згодом сметану й апельсиновий сік. Наостанок підмісіть борошно з розпушувачем. Всипте журавлину й акуратно перемішайте. Вилийте тісто у змащену форму і випікайте кекс у духовці за температури 175 °C близько години. Готовність перевірте дерев'яною шпажкою.

● «ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ»

А в нашому «чорному ящику» був... Володимир Ворошилов

Бо що наше життя? Це гра! Гра — «Гарбуз із секретом»

Грицько ГАРБУЗ

Тож насамперед нагадаємо запитання, під час якого ми вас розвели на всі 99%.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 4 (2019)

Якщо ви правильно розшифруєте цей ребус, то його відгадка одразу асоціюватиметься з людиною, яка змогла у вас вкрасти час, котрий, зрештою, ви проводили із задоволенням. Світлину цієї особи ми і заховали.

Чиє фото міститься у гарбузі?

Чому я сказав на 99, а не, як прийнято говорити, — на всі 100%? Та справа в тому, що знайшлася у нас одна учасниця, котра зірвала сьогодні джек-пот. Це, цитуємо: «багаторічна передплатниця і шанувальниця газети «Волинь» Марія Копчук із Луцька», яка не тільки надіслала дві «есемески», що виявилися єдиними правильними (тобто 100 грн + 100 грн призових), та ще й перемогла в конкурсі на найкращу історію пошуку відповіді (ще 150 грн!). Отже, пані Марія отримає 350 «ривеників»! Такого у нас ще не було! Тож слово абсолютній переможниці.

«Доброго дня! Люблю брати участь у конкурсах вашої газети! Цього разу відповідь виникла одразу.

Пакет — це «Що?» (Що в пакеті?)

Глобус — це «Де?» (Де? На земній кулі!)

Циферблат — це «Коли?» (Коли відбулася подія?). Таким чином, зашифрували назву популярної передачі, яка в особі її ведучого Володимира Ворошилова (1930–2001) могла красти час. Як гарно сформулювали запитання!

«Вся наша життя — игра!!!» Ці слова зринають із дитинства, коли батьки дивилися відому програму, а згодом і ми, діти, долучилися. Чоловіки у фраках, жінки — у вишуканих чорних сукнях... А головне — збиралися розумні голови за круглим столом і думали, думали... над каверзними запитаннями!

У радянський час мало було цікавих передач, а тут програма, яка й справді ніби крапає час! Респект Володимирові Вороши-

лову (на фото) за ідею!

Й дотепер його дитище популярне! І асоціюється саме з особою багаторічного ведучого програми «Що? Де? Коли?». Отож у гарбузі — фото Володимира Ворошилова (справжнє прізвище — Калманович, до речі, уродженець Криму). Із зрозумілих причин прізвище змінив, узяв своєї першої дружини — Ворошилов. Талановитий був чоловік!

Погоджуємось. І нагадуємо пані Марії, що призові вона отримає, якщо надішле на адресу редакції копії першої та другої сторінок свого паспорта та ідентифікаційного коду.

А нам час ставити нове запитання.

Фото svsmc.com.ua

«Гарбуз із секретом» — 8 (2019)

«Несе Галя воду...», «А двірник мете не у тому темпі...», «Что ты знаешь о солнце, если в шахте ты не был...», «...дим від твоєї фати», «А нам всё равно, а нам всё равно...», «5+1» (приспів)...

Ці пісні асоціюються з предметом, який ми заховали. Є його складовими частинами. Своєрідними пазлами. Сам він у нас буває і чоловічого, і жіночого роду. У певний час зникає, щоб народитись знов. Завдяки нам, звісно.

Що за предмет заховано у гарбузі?

Слово-відповідь треба відправляти до 7 березня тільки у вигляді sms-повідомлення на номери: 0501354776 і 0672829775 (наприклад: «Відро», «Три яблука», «Марина Бойко»).

Увага: з одного номера можна надсилати лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні в розіграші призових 200 гривень, якщо правиль-

них відповідей буде більше двох.

А ще спеціальний приз – **150 гривень** – отримає той, хто в листі на поштову адресу (43 025, Луцьк, просп. Волі, 13) чи електронну (tsikava.gazeta@gmail.com) найяскравіше опише, як шукав чи шукали правильну відповідь.

На повороті з траси до Малої Глуші шукайте цифру «36».

P.S. Оскільки на наш квест від 14 лютого з Малої Глуші Любешівського району поки що ні слуху ні духу, то радимо представникам сусідніх сіл (скажімо, Шитиня чи Великої Глуші Любешівського району або Видертої

Камінь-Каширського району) вирушити до малоглушанського поштового відділення і в радіусі 8 метрів від нього віднайти захований нами приз. Спочатку, звичайно, розшукати один цікавий будинок. Зайти туди, чемно привітатися і промовити: «Я хочу назвати пароль від «Цікавої газети»... І промовити його: «Галина». Сфотографуватись із презентом і надіслати світлинку в редакцію з вказаним номером свого телефону. Тоді матимете шанс на ще один приз.

Більше того, на повороті з траси до Малої Глуші шукайте цифру «36» – якщо прокопати за якийсь метр від неї у малоглушанський бік, можна здобути ще один презент від «Цікавої газети на вихідні». Тож, шукачі скарбів, не гайте часу! Хто перший відзніме себе із захованим призом і надішле фотодоказ у редакцію, той матиме право на ще один сюрприз... Заінтригували? Тоді удачі Вам!

ЧАЙНВОРД «ЛЕСЯ УКРАЇНКА»

1									2
			10						11
					16				
9	15	21						17	
									3
			14						18
					20				12
									4
8								19	
					13				5
					7			6	

1-2. Прізвище Лесино діда по матері. 2-3. Один із персонажів «Лісової пісні». 3-4. Прізвище Лесі Українки. 4-5. «...?.. твій прийде з долею битися» («Сім струн» – «Мі»). 5-6. «В лавровім вінку вона сяє» (Назва вірша). 6-7. Ім'я Лесиної матері. 7-8. Трискладова стопа. 8-9. Вірш, присвячений товаришці Л. Старицькій-Черняхівській. 9-10. Привілейований турецький піхотинець, згадується в поемі «Віла-посестра». 10-11. «А там же твоя ..?.. Польова» («Лісова пісня»). 11-12. Вона врятована Персеєм («Оргія»). 12-13. Схильний до аналізу своїх переживань. 13-14. Волинське село, де проживала Леся. 14-15. Райська країна («В катакомбах»). 15-16. Брат Лесі. 16-17. Ім'я Лесино діда по батькові. 17-18. Перший вірш поетеси. 18-19. Кримське місто, де лікувалася Леся. 19-20. Особа, яка користується повагою, заслуговує визнання. 20-21. Перемога, торжество.

Склав Ярослав РОЙКО, м. Луцьк.

Відповіді — у наступному номері

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД ВІД 14 ЛЮТОГО

По горизонталі: 5. Данко. 6. Актор. 9. Метис. 10. Ахмат. 12. Лицар. 15. Намір. 16. Побачення. 18. Купідон. 19. Антонім. 20. Врода. 22. Лідія. 23. Амвон. 24. Гумор. 26. Обряд. 29. Кобра. 32. Аполлон. 34. Скарлет. 35. Кокетство. 36. Мавка. 38. Валет. 39. Орфей. 40. Стрес. 41. Фурія. 42. Юнона.

По вертикалі: 1. Лексикон. 2. Закохана. 3. Тапер. 4. Роман. 7. Примус. 8. Овідій. 9. Марія. 11. Танок. 13. Катра. 14. Герда. 16. Поцілунок. 17. Янголятко. 20. Вінок. 21. Амеба. 25. Ромео. 26. Орест. 27. Оптант. 28. «Алеко». 30. Аркас. 31. Лелека. 33. Новеліст. 34. Сватання. 37. Артур. 38. Весна.

Усміхніться!

:)) :)) :))

Чоловік і жінка лежать на ліжку і дивляться в теле. Думки жінки: «Мовчить... Не хоче розмовляти. Напевно, він вже розлюбив мене, у нього є інша. Стосунки закінчені». Думки чоловіка: «Муха... Муха на стелі. Як же вона тримається?»

:)):):))

Провідниця запитує у чоловіка, який біжить за поїздом і розмахує руками:

— Чоловіче, ви що, на потяг запізналися?

— Ні, я його з вокзалу виганяю!

:)):):))

— Лікарю! Моя дитина наїлася піску. Я дала йому випити багато води. Що робити далі?

— Стежити, щоб тепер не наїлася цементу.

:)):):))

Тільки в Україні на пачці чаю може бути написано: «Чайне листя зібрано в Індії, на Цейлоні та в Китаї. Упаковано в Україні. Надолужуйтеся смаком справжнього англійського чаю!»

● ДО СЛІЗ

У день весілля наречений подарував... серцебиття померлого сина

У 40-річній Беккі з Аляски у жовтні 2015-го загинув її 19-літній син Трістон. Але якою б жахливою не була втрата, життя жінки продовжувалося: через два роки після трагедії вона зустріла Келлі Терні, з яким вирішили побратися

Не втратила дитину, поки б'ється її серце.

Мирослава КОЗЮПА

Наречена ретельно готувалася до урочистої церемонії, але всі думки були про сина. У весільний букет Беккі вплела кулон на ланцюжку із фотографією загиблої дитини, а за святковим столом залишила один вільний стілець. На ньому поставила дошку із написом: «У день твого весілля я на небесах, і що мені робити? Але залиш мені місце, і я спущусь на землю, аби провести цей день з тобою. Ти можеш не побачити мене, але я буду поруч».

Перед початком урочистості серед гостей з'явився незнайомец. Він сів на стілець для особливого гостя, і наречена ледве стримала емоції. Келлі покликав майбутню дружину познайомитися з його боярином — 21-річним Джейкобом Кілбі. Тоді вона вперше почула: у грудях цього чоловіка б'ється серце... її Трістона.

Коли син загинув, вбита горем мати підписала згоду на трансплантацію його органів тим, кого ще можна врятувати. Завдяки цьому нелегкому рішення вона спасла життя аж п'яти людей! До цього дня жінка ніколи не бачилася з ними. Коханий розшукав Джейкоба і попросив стати свідком на їхньому з Беккі весіллі.

«Коли Келлі оголосив, що Джейкоб присутній серед гостей, я просто оніміла від подиву! — зізнається Беккі. — Потім зойкнула, як дитина, і схопилася на ноги, щоб обійняти його. Я була вражена, верещала і стрибала, як малеча. Мені ніхто ніколи не робив такого сюрпризу. Я відчувала себе маленькою дівчинкою, яка розгортає різдвяні подарунки», — поділилася Беккі у «Фейсбуці».

21-річний Джейкоб Кілбі каже, що відчуває якийсь невидимий зв'язок із Беккі та Келлі.

“**Віддати органи на донорство — найбезкорисливіший і самовідданий вчинок, який може зробити людина.**”

У квіти жінка вплела кулон на ланцюжку із фотографією загиблого Трістона.

Матері подали стетоскоп, щоб послухати серцебиття її сина... «Дякую за те, що оберігаєш серце Трістона. Спа-

сибі, що був з нами. Це просто якесь неймовірне диво», — плакала Беккі.

Келлі почав планувати цей подарунок за чотири місяці до церемонії. Аби побачитися з родиною свого донора, Джейкоб подолав майже 5 тисяч кілометрів з Каліфорнії до Аляски і з радістю прийняв пропозицію стати одним зі свідків на весіллі. Молодий чоловік зізнався, що і для нього це були «абсолютно нереальні, хвилюючі і приголомшливі переживання». За його словами, між ним і сім'єю Беккі є якийсь невидимий зв'язок, який він відчуває, але не може пояснити.

Келлі Терні розповів, що своїм вчинком хотів не тільки порадувати кохану, але й показати приклад іншим людям: «Віддати органи на донорство — найбезкорисливіший і самовідданий вчинок, який може зробити людина».

● ЖИТТЯ, ЯК СЕРІАЛ

Фото womanday.in.ua.

Чому чоловіки завжди повертаються, а жінки йдуть назавжди

Вона вбила мене наповал своєю непідробною наївністю. Бажаючи зустрітись, ніколи не говорила про це прямо, а придумувала невинні хитрощі, типу — подивитися на її нову блузку, сумочку або нові світлини

Сергій БЛОХІН,
tutkatamka.com.ua

Такі жінки сильно псують чоловіків. Ти вже знаєш, відчуваєш, що вона твоя і нікуди від тебе не дінеться. Але розлучитися з нею не хочеш. До неї завжди можна повернутися. Вона тебе любить. Тому зрозуміє і пробачить.

Тверезий ти завжди з нею. Тому що у неї є головна риса — вірність чоловікові, з яким вона зустрічається. Вона не вміє поводитися по-іншому.

Вірність, як і дружбу, не можна купити. Ти знаєш, що твій друг — нехлюй по житті, яких ще треба пошукати. Але він не ідіот, і тому він твій друг. У важкі моменти він завжди буде поруч і завжди допоможе. Це головне. Та коли все добре і ви знову зустрічаєтесь, то величина вашого нехлюйства збільшується

“**Тому ти з друзями користуєшся ще й іншими дівчатами — незамінними атрибутами веселої п'яної компанії.**”

вдвічі. Тому ти з друзями користуєшся ще й іншими дівчатами — незамінними атрибутами веселої п'яної компанії.

Її, звичайно, часто скаржився на зайнятість на роботі та на те, що немає часу. А вона вірила — чому б і ні.

Потім я втомився обманювати і сказав, що нам треба розлучитися. Її було важко, але вона збиралася і промовила:

- Добре, якщо вважаєш за потрібне.
- Не ображаєшся на мене?
- Ні, з тобою у мене пов'язані тільки хороші спогади.

Вона ніколи не писала відвертих, непотрібних смс-ок. Подзвонила через кілька місяців тільки раз. Наївно дізнатися, чи не потрапив я в якусь там аварію на дорозі... Сам я чув про неї вперше.

— Ні, все нормально.

Друзі, ця стаття була надрукована у новому місячному виданні від творців «Волині» —

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ».

Номер вже у продажу. Запитуйте у ваших листнош. А ще краще — випишіть додому!

Місячна передплата на «Так ніхто не кохав» — лише 5 гривень (індекс — 60 779).

Закінчення на с. 12»